

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

Kommandó szóra.

(dr. V.) A májusi gazda-kongresszus sikere megdöbentette a liberális tábor. Nem tudták elhinni, hogy másfélezer független gazda találkozzék ebben az elcsigázott országban, kiknek van még bátorságuk megmondani az igazat — a kormánynak is.

A kormány és a liberális sajtó eleinte nem hederített reá. Negligálták fennsleges megvetéssel az egészet. Olybá vették a kongresszust — akár csak a sztrájkoló péklegények gyülekezését. A kormány nem is képviseltette magát. Arról azonban gondoskodtak a Tisza Istvánok és Matlekovicsok útján, hogy a kongresszus tagjai közé konkolyt hintsenek. Kudarcot váltott ez is. A Tisza Istvánokat és Matlekovicsokat leszavazták. Megalkották Magyarország gazdasági programját és gondoskodtak róla, hogy ne maradjon írott malaszt: megteremtették a gazda-szövetséget, öszszel pedig az országgyűlés elé terjesztik a hozott határozatokat, hogy azok kivitelének útját egyengessék.

Ez fáj nagyon a liberális hadnak. Kommandó szóra megindult a támadás fenn is — lennt is, Budapesten is, a vidéken is.

A külföld pedig tudomást vevén a magyar gazdák mozgalmának sikeréről: örömmel üdvözölte azt és elküldötte egyik képviselőjét, a ki felszólította a magyar agráriusokat, hogy alkossák meg együtt a nemzetközi agrárszövetséget. A független gazdák szívesen fogadták a felszólítást. Nincs mit csudálkozni rajta. A mezőgazdaság égető bajai között nem egy van olyan, melyet csak nemzetközi uton lehet orvosolni.

Itt vannak például a börzének óriási visszaélései, melyekre már sokszor rimutattunk lapunkban, sőt szakavatott tollból cikksorozatot is közöltünk. Hiába van a magyar gazdának jó termése, ha a börze a világpiacon lenyomja annak árát. A börzének hallatlan tulkapásait pedig Ma-

gyarország egyedül megakadályozni nem képes. A bajoknak ezt a gazdag forrását csak nemzetközi uton lehet betömni.

De van ilyen más is. Elég legyen csak utalni a valutarendezésre, mely Wekerle minden geniéje, Rothschildék minden »jóakarata« daczára hinárba jutott, melyből kijácsolni nem képes.

A nagy töke észrevette a veszélyt, mely a nemzetközi agrárszövetség megalakulásával őt fenyegeti. A börziánerek kiadták ismét a kommandót, ellene teljes erőből.

A szolgáltekkü liberális sajtó megértette a kommandót fenn is — lennt is. Megindították a hajszát, még pedig a hazafiság szent jelszava alatt.

A »Szabadság« tegnapi vezérczikke is nagyhangon kijelenti, hogy nem kell a némettől semmi, sem agrár-, sem egyházpolitika.

Ezeknek a derék uraknak nagyon rövid a memoriájuk. Elfelejtik, hogy az egyházpolitikai küzdelem alatt más volt a jelszó. Akkor azt kiabálták tele tüdővel, hogy a művelt külföldet kell követnünk. Ott már mindenütt (?) van polgári házasság, mi sem maradhatunk el tőlük. Elfelejtik, hogy a polgári házassági törvény szóról szóra *németből van fordítva*. Elfelejtik, hogy Stheló Kornélt és Lukács Györgyöt — Németországba küldték tanulmányozni az anyakönyvvezetést.

Elfelejtik, — hogy agrár-dolgot is említünk — hogy *a budapesti börzének sőt még a tőzsdei bíróságának is a nyelve kizárólag német*.

Hát csak eddig terjed a hazafiság? Lassabban uraim! A hazafiság nem egy osztálynak, nem egy felekezetnek a kincse. Több, mint könnyelműség az ország lakosságának egy nagy részét mindenalapon nélkül hazafiatlansággal vádolni. Már az egyházpolitikai vitában is rettentően megboszulta magát a rágalalmazásnak ez az áldatlan fegyvere.

Azok az agráriusok, azok a független gazdák elhez a földhöz vannak kötve.

Öngyilkosság lenne a haza ellen cselekedniök.

De a börziánerek *nincs hazája*. Ott az ő hazája, ahol pénzt nagyobb haszonnal tudja forgatni. Eddig Bécsnek kedvelték. Csak mióta hideg szelek fúnak Bécs felől, csak azóta lettek olyan nagy hazafiak. Ez az igazi hazafiság?

Legyen egyszer már vége az örökös gyanusításnak és rágalalmazásnak. Legyenek meggyőződve oda át is, hogy ha egyben-másban más elvek vezérelnek is bennünket: a hazafiság tekintetében senkinél hátrább nem állunk, senkitől oktatást, leczkértetést el nem fogadunk.

Az ákosfalvai választás.

Lapunk tegnapi számának távirati rovatában közöltük, hogy Légrádi Károlyt, a kormánypárt jelöltjét, az ákosfalvai kerületben, közfelkiáltással képviselőnek megválasztották.

Laptársunk a »N. U.« ezen választást a következő kommentárral kíséri:

Megtörtént tehát végre, hogy Légrádi Károly tagja lett a képviselőháznak. Hogy ez eddig meg nem történt, annak jórészen maga a kormánypárt az oka. Légrádi Károly ur ugyan is, támaszkodva azon szolgálatokra, melyeket lapjában a legkülönbözőbb kormányoknak, még a legkülönbözőbb szerb kormányoknak is tett és támaszkodva országszerte ismert népszerűségére, élete folyamán már vagy tizszer próbált szerenését a képviselőséggel. Azonban bár mindig mint a kormány hivatalos jelöltje szerepelt, minden eddigi esetben az a malőr esett meg vele, hogy a kormány nem hivatalos jelöltje buktatta meg kormánypárti képviselők segítségével. Így történt ez legutóbb Seps-Szt.-Györgyön is, hol Légrádi ur ellen, mint a kormánypárt hivatalos jelöltje ellen, a kormány hivatalos lapjának szerkesztője fejtette ki a legbüzdőbb tevékenységet. Légrádi Károly ur ekkor szakított is a Wekerle-kormányval, de ennek bukása után nyomban paktumot kötött a Bánffy-kabinettel, melynek következménye lett, hogy egy miniszteri titkárt állásától elbocsátottak, egy képviselőt miniszteri titkárnak neveztek ki és ez utóbbi helyébe ma Légrádi Károly urat, az ákosfalvai választókerületben — ahol különben azelőtt soha sem látták — a választópolgárok bizalma frappsans lelkesedéssel a képviselői mandátummal tisztelte meg.

A valutarendezés.

Budapestről jelentik a »Neue Freie Presse«-nek: Az itteni lapokban különféle téves hírek terjedtek el, melyek mind azzal a tényvel állanak összefüggésben, hogy a magyar konverzió nyeresé-

gét még nem publikálták. A tényállás a következő: A publikáció a konzorcium részéről egyáltalán nem történt meg, mert a konvertálási törvény értelmében egyedül a kormány van jogosítva és kötelezve a parlamentnek 1896. végén a nagy pénzügyi művelet eredményeiről jelentést tenni, és a miniszterium ezt a kötelezettségét a zárszámadásoknak a legfőbb számvetés által történt átvizsgálása után a megfelelő időben teljesíteni is fogja. Régóta ismert dolog, hogy a konzorcium a leszámolást már a múlt tavasszal annyira részletezett alakban adta be a pénzügyminiszteriumnak, hogy minden egyes főbb tételről és pedig több ezer ilyen tételről el lehetett készíteni a kimutatást a megfelelő indokolással együtt. A számadás ezen módja a szerződésszerű viszonyból következik, miután a magyar kormány a konverzióban 14/10-ed százalékon felül a nyereség felében részesül. Az egyesség végleges elintézése eddig még nem történt meg. A pénzügyminiszteriumnak mindenekelőtt szüksége volt a számadások átvizsgálására és az után az államnak a haszonban való részesülésére vonatkozó szerződés magyarázatánál nézeteltérés mutatkozott. Minden valószínűség szerint a konzorcium már a legközelebbi időben nyilatkozatot fog kiadni, a mely szerint elfogadja a kormány álláspontját. A konverzió-leszámlások ügye a delegáció végeig el lesz intézve, és ekkor a kormánynak majd kötelessége lesz annak eredményéről a képviselőháznak referálni.

Lapszemle.

Budapest. 1895. június 22.

A **Magyar Állam** »Szemfényvesztések« című cikke az államköltségvetés és a zárszámadások körül előfordult szemfényvesztő számcsoportosításokat tünteti fel s azt tanácsolja, hogy a mai vezérek, még mielőtt csődöt mondanának, vallják be tehetetlenségüket.

A **Hazánk** »Biztosítási panama« című alatt a biztosítási társulatok ama csalárdságát leplezi le, hogy maguk a felek fizetik le a biztosító díjat s a károsodottaknak sohasem térítik meg egészen kárukat. Vezérigazgatók 50—60 ezer forintot kapnak s ennek árát a biztosító felek adják meg. Az »Adria« biztosító társaság érdekében, melynek Podmaniczky Frigyes az elnöke, még a törvényhatóságok is működnek, minek a bizonyosságára Fejér- és Hontvármegye alispánjainak rendeletét közli.

A **Magyarország** abból az alkalomból hogy Wlassics kultuszminiszter sürgető rendeletben szólította fel tisztviselőit a hátralekötő ügyiratoknak még a szünidő kezdete előtt való feldolgozására »Akta-razzia« a miniszteriumban»

ezim alatt irt vezércikkében rámutat arra az érdekes körülményre, hogy Wlassics miniszter eddigi működése inkább hatásadás és reklámhajsza volt, mint komoly munka. Azt mondja, hogy a magyar közoktatásügy a minisztertől komoly munkát vár, mert csak így tehet szert realis és maradandó érdemekre. A könyvmatrosok dieshimnuszai révén lehet feltűnést kelteni, de komoly érdemeket szerezni nem.

A **Magyar Hírlap** »Kvalifikáció« — az éhen halásza« című alatt a koalíciókészenléti törvény helyességét és jogosságát vonja kétségbe, mely azt eredményezte, hogy az iskolákból ma napság nem önérvényes polgárok, hanem bürokraták és egyoldalú szakemberek kerülnek ki, az értelmiség szaporodik ugyan, de szaporodik a hivatalnökküliek száma is, kik az éhenhaláshoz állanak közel. E rendszeren változtatni kell, ép úgy mint Angliában, hol a sokoldalúság és ügyesség a fő, de a kvalifikációra alig adnak valamit. A »Nemzet« az új osztrák kormánnyal foglalkozik s annak elveit és jövőendő feladatait írja le.

A **Pesti Hírlap** abból az alkalomból, hogy dr. Ruhland zürichi egyetemi tanár s egyik vezető férfia a német agráriusoknak Magyarországra jött a nemzetközi agrár-szövetség létesítésére a magyar gazdákat megnyerni, Ruhland elveit és eszméit igyekszik teljesen szubjektíve czáfolgatni.

A **Pesti Napló** »Parlamenti életünk gyökere« című alatt a magyar parlament összes hibáit a választó kerületek közönyösségében találja, hol sohasem elveikért, hanem személyekért folyik a küzdelem. Ugyanez észlelhető a községi választásoknál is. A néppárt egy új irányt hozott be a politikába, a választó kerületekben kezd a szervezkedést, mi a többi pártokat is hasonlóra ösztönzi és így sokkal tisztábban működő és határozottabb elvekkel küzdő parlamentre van kilátásunk.

Az **Egyetértés** egy magyar nemzeti bank felállításának szükségességét bizonyítja, mert a mostani csupán eszköz a kormány kezében, melyet saját érdekei érdekében sokszor a közönség ellen használ. Egy önálló magy. bank felállításáról ideje gondolkozni, mert a bank szabadság 1897-ben újra lejár.

A **Budapesti Hírlap** »Illetéktelen befolyás« című alatt Keglevich István, Apponyi Albert és Tisza Istvánnak a delegációban mondott beszédeit tárgyalja s kimutatja, hogy habár a kereskedelmi belügyeinkhez tartozik is mégis némileg kül befolyások alatt is áll.

mert a kereskedelem nemzetközi s e tekintetben inkább azon legyünk, hogy inkább mi gyakoroljunk befolyást másokra, mint mások miránk.

A **»Nemzeti Ujság«** az államrendőrség hibáit sorolja fel. A legnagyobb baj, hogy az alantós tisztviselőkben nincs meg a kellő képesség, és sok a kihágás. A rendőrséget ki kell venni a kormány kezéből és egy független bíróságnak adni a felügyeleti jogot, melyet semmiféle politikai érdekre vezessen. Így a rendőrség sokkal szabadabban vezeti majd az ügyeket.

A **»Nemzet«** az új osztrák kormánnyal czikkedik.

Forrongás az alföldön.

(Saját tudósítónktól.)

Hód-Mező-Vásárhely, jun. 20.

Ki merte volna még egy évtized előtt is azt állítani, hogy a mi tejjel-mézszel folyó Kánaánunkban, az aranykalászos rónaságon, az éhség, a nyomor költözik az egykori jólét helyébe? Ki sejtette volna, hogy a mi józan gondolkodású, sorsával megelégedett köznépkünk az idegen országoknak, nyomor által a szocializmus útjára kényszerített munkás pártjaival fog együtt érezni eldobva magától a nemzeti, a faj érzület, az együvé tartozáság fennkölt, magasztos eszméit?

Még tíz év előtt is agyémnek nevezte volna e gondolatot minden józan gondolkodású hazafi, ki a mi köznépkünk belső életét az idegen tanokkal szemben tanúsított tartózkodását ismerte.

A legutóbbi évtized azonban megmutatta hogy hová juthat egy ország, a melynek erélytelen gyöngye kormányai vannak, melyek nem számolva a helyzet nehézségeivel, s a fenyegető veszedelemmel, pusztán hatalmi érdekből elmellőzték a társadalmi és gazdasági bajok orvoslását, csak hogy parlamenti majoritásukat megtarthassák.

A kormányoknak rendelkezésére állottak mindama eszközök, melyeket, ha kellő időben, s alkalommal felhasználnak a szocializmust még csirájában elfojthatják, s a nép bolondítók aknamunkáját örökre lehetetlenné teszik hazánkban.

hajtják fejeiket; kisírnak egy tenger fájó könyvet s aztán?... Azt gondold belátják, hogy jobb lenne elmulni?... Nem!... újra remélnék, hogy újra csalódjanak.

— Az ilyen emberek nagyon boldogtalanok édesem. Mert bizonyu lehet az, folyton csak csalódnai és csalódnai; mignem eljön a vég: az elmulás, — a halál.

— Az ilyen embereknek fáj a halál nagyon. Ugy szeretnének még egyszer valamit remélni, még az utolsó pillanatban is... miért?... hogy több legyen az életük — egy csalódással.

— Nem!... hidd el angyalom, nincs boldogabb percz, mint az elmulásé... olyan jó lehet nem érezni, nem szeretni, nem csalódnai soha többé!...

— Gondolkoztál már te valamikor az elmulásról?

— Nem... Jól tetted, még fiatal vagy és szép; neked még ragyognod kell, mint az ujonnan született csillagnak.

— Nos, látod én gondolkoztam sokat. S arra a tapasztalatra jutottam, hogy az elmulás fogalma megosztható. Nem egy egyetemes és egy részleges. Az az, elmulhatik valami teljes egészében, vagy csak egyes részeiben. De akár így, akár úgy, az elmulás mindenképen örök.

— Vegyük például az emberi testet. — Ezt is érheti a halál egyszerre teljes egészében, mikor t. i. az egész ember megszűnik létezni; vagy csak egyes részében; mikor

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Kis leányom születés napjára.*)

Megirtalak már annyi sok dalomban
Rímekbe szedve kedves magzatom.
S kicsinyke bátyád mindig hozzád tettem,
Hogy egyiket se sértse meg dalom.
Mert bármil írjak rimes dalaimban
Tirólatok szől mindenik sora:
Az ég, a föld, s mi rajta: mind ti vagytok
Családi fészke két kis oszlopa!

Az ég s a föld, az élők és nem élők
A mik e léten rám mosolyganak.
A hold, a nap, hideg, meleg sugára
Rímekbe öntött búvájos szavak!
S a drága föld, hol élni olyan édes,
Bár küzdelem az élet harc sora:
Virágban, dalban, mind ti szóltok hozzám
Családi fészke két kis oszlopa!

Ti vagytok, s lesztek, míg a föld porába
Pihenni nem tér elfáradt szívem.
S minden reményem, hogy majd elmerenglek
E sok bohókás összerólt rímem.
Most is, hogy egy év elrepült feletted
A boldogságnak új remény kora:
Hogy van, kikélt e léten küzdenem kell:
Családi fészke két kis oszlopa!

Tompa Kálmán.

*) Mutatvány szerzőnek lapunk irodalmi rovatában elhelyezett és méltatott költeményeiből.

A ravatal előtt.

A »Tiszántul« számára írta:

Mars.

— Miért félsz egy a halottaktól te édes, drága gyermek?...

— Hiszen a halottak nagyon jók, nem bán-tanak azok soha senkit.

— Ne higj te a test feltámadásában, hiszen az csak egy gyönyörű mese. A ki egyszer lehunyta a szemét arra az örök nagy álomra, nem ébred az föl soha többé; megtér szép esőndesen édes anyjához a földbe, s lesz ismét az, amiből vétetett: por!...

— Hiszen csakis azért jó meghalni, mert a halál által elmulunk.

— Ha a halál csak egy átmenetistádiuma lenne a testnek egy másik életbe, ugy irtóznánk, rettegnénk a halált épen azért: mert még egy másik élet következne után.

— Nem!... Örüljünk, ha elmul az egyik s örüljünk, hogy elmulhatunk; nincs boldogabb percz, mint az elmulásé.

— Nem lenni, nem érezni, nem reménykedni soha többé; nem tudni, hogy van a világon öröm, bú, fájdalom. Nem keresni az egyiket, nem rettegni a másikat... ah!... én azt hiszem, hogy: ép ez lehet a tulvilág jutalma az átszenvedett életért.

— Pedig lásd, mennyien vágnak élni!

— Miért?... Mert szívük telve van hiú reményekkel, bohó ábrándokkal, s ezeknek várják a teljesülését.

— S ha csalatkoztak?... akkor bura

De nem tették meg. Hogy miért? — azt kár volna fessegetni, mert úgy feltárulna hazánk Panamája, a maga korrupciójával, s a magán érdekek egész halmazával.

A tűz ég és nincs, a ki oltsa; aki tehetné, nem teszi, a ki akarná nem tudja.

*

Az alföldi szociálisták főfőszékén. Vásárhelyen többször megfordultam, s mindannyiszor érdekes jeleneteknek voltam tanuja, melyek élénk világot vetnek a félművelt »szocialista« világra.

Mondanom sem kell, hogy nem öltöztem áruhába, se nem adtam ki magam »Szelestey Andor«-nak, mint Festetich Andor, hanem mint lapudósító szerepeltem mindenütt, a hol a szocialistákkal találkoztam.

Nem igen titkolóztak czéljaikkal, érzelmeikkel, hiszen őszintén, nyíltan elmondják, persze magyaros bőbeszédűséggel hangzatos, szocialista frázisokkal, a mit az ember tőlük kérdez.

A gimnázium, s a városháza előtti téren, a nagypiaczon tárgyalják a napi eseményeket, itt szerzik az új »elvtársakat«, s itt bujtogatják a mezei munkásokat. Esténként pedig valamelyik elvtárs lakásán, vagy kisebb kocszmákban gyűlnek össze tanácskozássra, hol a »Népszava« című izgató czikkel bőven ellátott, munkáslapot olvassák fel.

A »Hódmező-Vásárhelyi Gazdasági Egyesület« nem régiben kiadott felhívását is itt bírálatták meg, s itt eszelték ki a fufangos tervet, hogy mint szedik rá a gazdákat aratáskor, hogy a gazdák szorult helyzetét a maguk javára használva, mint kényszeríték rá kívánságaik, vagyis inkább követeléseik teljesítésére.

Az egyesület felhívásában mérsékelt hangon szólította fel a mezei munkásnépet, hogy a részes munkát, mint az előző években, idejekorán vállalják el, nehogy saját kárukat vallják, mert ellenkező esetben a birtokososztály a felvidékről, vagy Szlavoniából hozat munkásokat.

A szocialista munkások eleinte vonakodtak, a felhívásnak eleget tenni, s nap-napután titkos összejöveteleket tartottak, s összeköt-

tetésbe léptek egyttal a fővárosi bujtogatókkal, tanácsot kérve, hogy mit tegyenek.

A gazdasági egyesület felhívásának kibocsátása után tíz nappal a mezeimunkások nevében a három főkolompos kérvényt intézett a belügyminiszterhez, melyben a legalázatosabb hangon, nagy nyomoruságokat esetelve kérvényezik, hogy a miniszter r e n d e l e t i u t o n títssa meg, hogy a birtokosok idegen munkásokat fogadhassanak fel. S a mint e kérvényt benyújtották, mindannyian előre elszegődtek az aratásra.

Értesítették egyben a makói, szegedi, szentesi, orosházai, esztervási, s meg vagy harmincz községben lakó elvtársaikat, hogy ők is szegődjenek el a régi, »részes«, feltételek mellett.

Titokban azonban elhatározták, hogy az aratás beálltával csak három-négy napig dolgoznak, s azután egy meghatározott napon, — július első felében, — melyről az összes, alföldi munkásokat értesíteni fogják, félbeszakítják a munkát, s ott hagyva a gazdákat a learatatlan terméssel együtt, — sztrájkolni fognak.

A gazdák természetesen, nehogy tönkrejusson ez évi, amugy is soványnak ígérkező termésük, bármilyen feltételekbe is belemennek.

Ezt a fufangos tervet eszelték ki a szocialisták, s ha a hatóság idejekorán nem intézkedik, végre is fogják hajtani, mi egyértelmű a kisbirtokosok tönkrejutásával, s a nagybirtokosok rendkívül nagy, anyagi kárával.

A gazdák kétségbeesetten várják a belügyminiszter rendelkezését, melytől anyagi jólétük függ.

Ha az alföldi szocialisták alattomos terve sikerül, úgy szomorú tételre lesz kilátásunk. Az elkeseredett gazdanép a bukás szélén áll, a mezei munkások készek a zendülésre.

Hová fog ez vezetni, nem tudjuk. Meglehet, hogy simán fog lefolyni az egész; de meglehet, hogy egy, gazdasági forradalom fog kitörni, mely a különben is már sok bajjal küzdő gazdákat még érzékenyebb módon fogja sújtani.

*

Egy munkással szóba eredtem a kisebb kocszmák egyikében; sokat kérdeztem tőle, s ő

mindenre megfelelt. Mondhatom, hogy — leszámítva az általános szocialista eszméket — szavaiban sok igazság rejlett.

— Mikor szoktak gyűlést tartani? kérdeztem utoljára tőle, mielőtt elváltunk volna.

— Most csak éjszaka lehet, mert a rendőrség különben feloszlátná. Hanem azért sz. Péter-Pál napján, mielőtt az aratást megkezdénénk, egy nagy népgyűlést tartunk, ha a rendőrkapitányság nem is engedné meg.

— Azzal nem érnek semmit, mert hiszen a rendőrség feloszlátja a gyűlést.

— De mink nem oszlunk ám!

— Akkor meg szuronnyal verik szét!

— Bánjuk is mi! — felelte egykedvűen. De aztán majd tudni fogjuk, hogy mit csináljunk. Vagyunk mi is csak valamennyien?!
Br.

A kielii ünnepek.

— Ujabb részletek. —

Ragyogó fényben és ünnepi pompával ment végbe a kielii csatorna zárókövének letétele, melyen a császár a csatornát nagyapja tisztelőre, *Vilmos császár csatornájának* keresztelte. A nap második nagy momentuma a német császár szemléje valamennyi flotta fölött, mely utjában a krónikások, a fürgekező újságírók hajója is követte. Befejezte a napot a diszlakoma, melyen a császár nagyobb beszéddel üdvözölte az ünnep vendégeit. A francia hajók aztán elhagyták Kielet, nem kívántak részt venni a másnap nemzetközi flotta-manőverben, mely az ünnepeket befejezi.

A részletes tudósítások ezek:

Kiel, június 21.

Ahol a pártok hozzáférhetők voltak, mindenütt sok ezer ember várta a császárt és szakadatlanul lelkes kírma hangzott a partokról az elvonuló hajók felé. Noha néhány hajó elakadt, a legtöbb még is baj nélkül áthaladt a csatornán s a nagy művet így sikerültnek lehet mondani.

Az elakadt hajók közt a legtöbb nyugtalanságot a *Kaiser Wilhelm II.* okozta. Elakadt a *Columbia* hajó is, mely az országgyűlési képviselőket vitte és evvel az utolsó tizennégy hajót is feltartóztatta a csatornában.

Tegnap este fél 9 órakor *Kielben* a tengerész-akadémia fényesen dekorált termeiben *tenge-*

— Nos, mit szólsz hozzá? . . .

— Könnyek gyűlnek nefelejtsd szemeidbe? . . .

— Fojtsd vissza azokat a könnyeket! . . . A halottakat már nem kell siratni. Az már boldog!

— Allj csak úgy itt a ravatalánál, mint a hogy veled álltál szemben, mikor még élt; mikor még szenvedett!

— Légy te csak a néma hideg — szomorú, a ki nem tudja azt, hogy mit tesz szeretni! . . .

— Menj! . . . lépj föl legfelső lépcsőjére a ravatalnak. Allj fölötté itt is oly magasan, mint életében álltál, s tekintsd le reá olyan résztvétlenül, olyan közönyösen, mint életében tekintettél.

— Mi az? . . . Miért kaptál oly hirtelen arra a helyre, a hol sok embernek a szive szokott dobogni?

— Talán lüktetést érepsz. Te is ott a hideg márvány alatt? . . .

— Hát a kő is érez a ravatal előtt?

— Ejh! . . . Te hallottál valamit arról, hogy vissza lehet sirni a halottakat. — Ne hidd! . . .

— Ne higgy Te a testek föltámadásában, hiszen az nem egyéb, mint egy gyönyörű mese!.

— Nem vágyik onnan vissza senki; ki vágyózik: a boldogságból vissza a boldogtalanságba?

— Ki vágyózik újra szeretni, csalódní? . . . Senki! . . .

csak épen az a bizonyos része mulik el az emberi testnek, amelyik épen eleget szenvedett arra nézve, hogy az ígért túlvilági jutalmat: az »elmulást« megérdemelte légyen.

— Híyenkor a tulajdonképeni ember: a porhüvely, még jár, kél egy darabig a földön; beszél működik egyszóval azt mondják róla, hogy: él. De ő maga tudja jól, hogy az az egésznek látszó ember már részben halott, a nagy gépműből már hiányzik a »regulator« s csak a féketvesztett kerekek forognak, kalimpálnak még összevissza ezél és öntudat nélkül; míg az áldástalan működésben majd végképen fölemésztdődik a hajtó erő, összeütkezésbe jönnek a helyükből kimozdult kerekek, s gyilkosai lesznek egymásnak, és saját maguknak; sietnek elmulni.

— S így mulik el az ember részletekben.

— Ugy-e, hogy nem olyan iszonyu az a »halál« fogalma édesem? . . . Lásd a halál nem szenvedés, hanem kéj; az elmulás édes, jól eső érzete!

— Miért irtózik hát egy halottól?

— Add csak ide puha fehér kis kezedet, majd én vezetlek el tégedet egy ravatalhoz.

— Régi ösmerősöd lesz a halott, mely kiterítve fekszik majd meglásd, hogy nem fogsz irtózni tőle. Vajjon megismered-e? . . .

— Nézd! . . . milyen fiatal halott! Ugy-e, hogy úgy látszik, mintha csak aludnék.

— Ugy-e, hogy nincs nyoma rajt sehol a szenvedésnek? . . . Szemei természetesen huny-

vák le, . . . ajkai csak hogy épen mosolyra nem vonulnak, . . . lásd a halál megjutalmazta, visszaadta teljes fiatal szépségét.

— Pedig mennyit szenvedett a míg élt! . . .

— Nem volt soha egy boldog órája. Soha nem teljesülhet hű remények, bohó ábrándok; s az ezeket fölváltó keserű, keserves csalódások láncolata volt egész élete.

— Pedig mi volt az összes vétke? Az, hogy szeretni mert.

— Mindig azt hallotta örökké, hogy őt az Isten szerelemre teremtette; de elhallgatták előtte, hogy: boldogtalan szerelemre!

— Igen! . . . ezt elhallgatták! . . .

— Nem halott egyébről soha, mint boldog — szerelemről.

— Ki ne vágyózik a boldogság után? . . .

Vágyik azutau mindenki.

— Azt hiszi a bohó sziv, hogy szeretni kell: így kezdődik a boldogság.

— Csalódik pedig! . . .

— Csak későn látja be, hogy ép így kezdődik: a boldogtalanság!

— Az, az, hogy tán be se látja soha.

Csak szenved, csak szeret s újra szeret, azt reméli mindig, hogy ezután jön még a jutalom. . . .

— S kétségbeesve gondol a halálra, mert nem tudja, hogy ez az a várvavárt, óhajtott boldogság. Itt az elmulás, ahol nem kell többé: szeretni, csalódní szenvedni! . . .

— Miért reszket úgy meg kiesiny fehér kezede? . . .

— Felösmerted talán a halottat? . . .

rész-ből volt. A bálon rengeteg sokan vettek részt. Tíz óra tíz perczkor megérkezett a mulatságra Vilmos császár, a ki hajón jött a Hohenzollern-ről. Kevésbé rá megérkezett Augusztia Viktória császárné, a ki a császár fogadott. A meghívottak száma 3000 volt. Ennek ellenére vígan táncoltak. A császári pár elvonult a vendégek sora közt és minden oldalról fogadta a hódolat nyilvánítását.

A császárnak pompás jókedve volt, ellenben a császárné kimerültnek látszott. A francia tenger-nagy és a francia tisztikar jelenléte általános meglepetést okozott. A hamburgi városházán a diszebeden a francia tenger-nagy nem jelent meg, noha helyét Lukanus és Crailsheim bajor miniszterek közt fentartották; nem jelent meg Henrik herceg ebédjén sem; kedvességével mentette ki magát.

Tíz óra után a kikötőt kivilágították és tűzijáték kezdődött. Noha zivatar volt, a kivilágítás fényesen sikerült. A tűzijáték utolsó tablója Germania volt fényesóvákban, miközben a zenekar a nemzeti himnuszt játszotta. A legtöbb hajó fölségesen ki volt világítva villamos lámpionnal és sokról tűzgolyóbbis röpített föl. A ragyogó kikötő látványa roppant lebilineselő volt.

Ma reggel a vendég-hajók egyikén katasztrófa történt. A Columbia amerikai cirkálóhajó gőzesónakjának kazánja fölrobbant és két ember súlyosan és kettő könnyen megsebesült.

A német császár a következő kéziratot intézte Bötticher államminiszterhez:

Az észak-kelet-tengeri csatorna mai megnyitása alkalmából örömmel szolgál az, hogy önnek császári köszönetemet és elismerésemet fejezhetem ki, azért az odaadó hűségért, amellyel ön a német munkásságnak korszakalkotó művét fejlődése minden fázisában vezette és előmozdította. Jóakaratom jeléül márvány mészsobrotat küldöm önnek.

E szobor látásánál gondoljon mindig arra, hogy meleg hálával viseltetem ön iránt azokért a kiváló szolgálatokért, amelyeket nekem, Istenben megboldogult nagyatyámnak és atyámnak hazafiúi odaadással tett és amelyet magamnak és házamnak még hosszú időre megtartani óhajtok.

Kelt Holtenau, június 20.

Vilmos, s. k.

Francia-orosz barátkozás.

Érdekes a francziák és oroszok barátkozása. Az orosz tenger-nagy meglátogatta a francia tenger-nagyot, és zenével, nagy tisztelgéssel fogadták. A francia tenger-nagy visszaadta a vizítet. Naponta számos orosz tiszt ebédel a francia hajókon és viszont. Holott más hajóra egyik se teszi a lábát, sőt a francia tenger-

— Ugy-e, hogy szép egy ilyen »halott szív« itt a ravatalon? . . .

— Miért nem felelsz? . . .

— Miért lesz így forró, másszor hideg, fagyos fehér kezéd? . . .

— Miért remegsz meg márvány testedben?

— Csak nem akarsz megsiratni a halottat? Hiszen az már boldog! . . .

— Az már nem érez, nem szeret, nem szenved többé soha! . . . Csak az ember, a porhüvely jár, kél, még egy darabig a földön, aki tudja, hogy a nagy gépműből már hiányzik a regulatur . . . a szív! . . .

— Hogyan? . . . Te zokogsz és ráborulsz a ravatalra? . . .

— Ah! . . . Most már értem! . . . Hiszen Te nem a halottat, hanem az élő t siratod . . . szegény boldogtalan gyermek! . . .

— Mégis csak jobb az így. — mikor már már a szív halott!

Apróság.

— **Ki mit gondol.** Háziasszony (mikor kikiséri a vendéget): Ez az ember zabál, mint az éhes farkas. — **Távzó vendég:** majdnem éhen halok! csunya fősvény nép.

Gyűjtő (a mikor kilép az üzletből): Soha ilyen pompás vásárt! Tíz forintért ilyen remek porcellánt! — **Kereskedő:** Tíz forintot adott azért az ócska eszeréért. Mekkora számár ez.

nagy kedden Henrik porosz herceg ebédre való meghívását sem fogadta el, betegség ürügye alatt, a francia altisztek pedig visszautasították a német altisztek szárazföldi lakomára való meghívását. Vilmos császárnak ezek a dolgok oly rosszul estek, hogy mikor a tenger-rész-bálon elment a francia tisztikar csoportja előtt, csak ennyit mondott a tenger-nagynak:

— *Bon soir!*

A zárkötletél.

Kiel, jun. 21.

A zárkötletélnek ünnepe Voltenauban, a csatorna északi partján, délelőtt fél 11 órakor kezdődött. Jelen volt az egész ragyogó társaság, mely a széles világ minden részéből idesereglett fejedelmek, királyi príncepek, magas katonai és polgári méltóságok, admirálisok, kormányzóknak állt. Mindezek élén a németek császára.

A kikötőhöz a császárt és a császárnét a birodalmi kancellár és a kelettengeri tengerész-állomás feje fogadták és vezették a számukra ültetett díszsátorba.

A mint a császári pár a díszszabad tisztelgése közt ide belépett, a birodalmi kancellár engedelmét kért, hogy az ünnepet megkezdhesse.

A császár megadta a beleegyezését és Hohenlohe kancellár fölolvasta a zárkötletél kerüli okiratot, mely következőképen hangzik:

»A mi, melyhez nagyatyánk, I. Vilmos császár 1887. június 3-án a birodalom nevében az alapkövet letette, a német tengerek közvetlen összekapcsolója, készen áll előttünk. A német tevékenységnek és hazai szorgalomnak ékesszóló bizonyítéka, a birodalom minden tagjának öröm és reményteljes részvételével támadt, az ég látható védelme alatt, melynek kegye az építés ideje alatt megővta a hazát a béke megzavarodásától. Ha ma teljes megelégedéssel látjuk azt, hogy közelebb jutottunk ama várakozások teljesüléséhez, melyek a birodalom az északi és keleti tengerek között a hadi és kereskedelmi hajóraj céljaira épített vízi uthoz fűzött: nagy örömmel szolgál, hogy körülvéve magas szövet-ségeinek fonszagos körétől, a nép képviselőinek jelenlétében, és ama barátságos hatalmak követelménye szíves jelenlétében, a melyeknek hajórajait első és vendégszeretően megnyitott hadikikötőkben üdvözöljük, ezt a vízi utat a forgalomnak átadhatjuk. Mint a hogy császári hivatásunk legkiválóbb kötelességének tekintjük azt, hogy a béke fentartása által biztosítsuk a német törzseknek a nemzeti jólét, szabadság és erkölcsiség terén elért vívmányait, ugyanily módon arra törekszünk, hogy a hazai munkának a nagy versenyben szabad utat létesítsünk és azt hivatásában veszedelmektől megóvjuk.

Azonban ez a csatorna ne csak a hazának, kereskedelmének, a hajózásnak és hadi erejének szolgáljon javára. Midőn a csatornát a világforgalomnak megnyitjuk, egyben a tengerészetet üző összes nemzeteknek megadjuk azokat az előnyöket, melyek a csatorna használatával járnak. Legyen a csatorna a béke műve és a nemzeteknek a béke javaiért folytatott küzdelemben minden időben hasznos szolgálatokat tegyen! Egyszermind kívánjuk, hogy itt egy új közlekedési ut megnyitásának emléket emeljünk, a melylyel leróni kívánjuk a hálának egy részét, melylyel a német nép nagy császárnak tartozik, a ki 25 évvel ezelőtt a német törzseket egyesítette és bölcs előrelátásban a most befejezett művet megkezdte. Mely a felelhetetlen császár kormányzását kísérte: dus áldás nyugodjék e művön!

Ezenkívül legújabb veretű és III. Frigyes császár uralkodása idejéből való pénzeket tettek a zárkötletél. A zene eközben mindenfelől harsogott.

A császár most elhagyta sátrát és a zárkötletélhez ment. A bajor szövetségtanácsi meghatalmazott rövid beszéd kíséretében átadta a vakolatot a császárnak, a ki ezzel a köre vakolatot vetett; most előléptek a kőműves-mesterek és a zárkötletél hevére illesztették . . . Mikor a kőművesek végeztek ezzel a munkával, Hohenlohe herceg rövid beszéddel átnyújtotta a császárnak a kalapácsot.

A császár kezébe vette a szerszámot és így szólt messzire hallható hangon:

— *A nagy Vilmos császár emlékére a csatornának a Vilmos császár nevet adom!*

Azután a kalapácsesal háromszor a köre csapott ezekkel a szavakkal:

— *A Szentháromság nevében, Vilmos császár tiszteletére, Németország üdvére, a népek javára!*

Délután 3 órakor a német császár szemlét tartott az összes hadihajók fölött, mely alkalommal a királyok, fejedelmek és képviselők a császár vendégei voltak. Mindenütt hurrával, zenével fo-

gadták az uralkodó yachtját, csupán a francziák viselkedtek passzív. A francziák a holnap flotta-manőveren nem lesznek jelen.

Este díszlakoma volt, melyen külön terítettek a koronás és a koronátlan vendégeknek.

A császár ebéd alatt szellemes és békés felkösztöntöt mondott, és poharát a vele barátságban élő hatalmak uralkodóinak jólétére üritette.

A hatalmas beszédet szünni alig akaró hurrahkiáltások követték.

NAPTÁR.

— Június 23. —

Vasárnap, Róm. kath. F. 3. Ediltrud. Prot. F. 2. Ediltrud. Gör. kel. június 11. A. 3. Barnabás. Izr. Tham I. R. Ch.

Nap két 3 óra 53 p., nyug. 7 óra 39 p. Hold kelle 3 óra 37 p. nyug. 8 óra 54 p.

Jun. 23. A belényesi ipartestület júniálisa.

„ 23. A László-malom új részvénytársaság igazgató-ülése.

„ 23. A kerületi betegsegélyező pénztár igazgatóság ülése d. e. 10 órakor, saját helyiségében.

„ 24. A Sebes-Körös társulat közgyűlése délután 3 órakor.

„ 24. A „László” malom elárverezése d. e. 10 órakor a régi malomtelepen.

„ 25. A Szent-László-nyomda részvénytársaság közgyűlése d. u. 5 órakor a Szent-József intézet dísztermében.

„ 26. A nagyváradi koldusápoló és gyermekek menedékház egyet közgyűlése d. u. 5 órakor.

„ 30. A nagyváradi iparos ifjak önképző-körének nyári táncestélye a Rhédey-kerti lövöldében.

Július 6. A nagyváradi ker. ifjak körének táncvigalma a Polgári lövölde helyiségében.

„ 13. A 48-as népkör táncmulatsága a Rhédey-kertben.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca,
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota, Nagypiac.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Ebéd Gagern báró tiszteletére.** A városunkban időzött G a g e r n báró altábornagy és lovassági főfelügyelő tiszteletére, ki a huszárok felett a tegnapi napon megtartott szemlére jött Nagyváradra, tegnap délben a Ferencz-József huszárkaszárnyában diszebed volt, melyen a katonai notabilitásokon kívül a huszár tisztikar volt jelen. Gagern báró este a 7 órai gyorsvonattal tovább utazott Erdélybe.

* **A tegnapi tíz éves találkozó.** Az 1885-ben érettségizettek 10 éves találkozójáról már megemlékeztünk. A találkozó nagyjában a közölt program szerint folyt le. Mindössze annyi különbség történt, hogy délelőtt le is fotografálták magukat Lojaneknél K o t u n o v i t s Sándor igazgatóval együtt, aki szeretett osztálytanárjuk volt egykoron. Az ebédnél különben Dr. K á r o l y Irén is megörvendezettette volt tanítványait jelenlétével. Az ebéd mindvégig a legemelkedettebb hangulatban folyt le. Pecerunt magnum áldomás egyik toast a másikat érte, de nagyrésztük mégis az ünnepeket kedves volt tanárokat illette. A jókedv tetőpontját érte el akkor, midőn az egyik jelenlevő indítványára 1910. jun. 22-ére újabb találkozást ígértek — írásban — egymásnak természetesen ha Isten is úgy akarja, amint mi is, szívünkben kívánunk. Jelen voltak: Özv. Korn Lajosné, Ifj. Korn Lajosné, Kiss Valérné, Kotunovits Sándor, főgymn. igazgató, Károly Irén dr. prem. tanár, Korn Lajos, Gálbory József, Horváth Gyula, Pável Mihály, Fodor Gyula dr. Adorján Ármán, dr. Kiss Valér, Némethy Gyula, dr. Bulk Kornél, Gresinszky Antal, Halász Gyula, Görgényi Jenő, Kópis József.

Folytatás a mellékleten.

* **Rajzkiállítás.** Az iparos-tanulók rajzai f. hó 23-án vasárnap 8—12-ig d. u. 3—6-ig a községi polgári fiúiskola nagy rajztermében lesznek kiállítva. Mire az érdeklődők figyelmét ismételve felhívjuk.

* **A „Herkó Páter“-ből.** A kitűnően szerkesztett »Herkó Páter« mai számából vesszük át a következő jóízű apróságokat:

Segít magán.

— Hová mész Smöle?
— Medjek az indjen oszodába,
— És miért épen az oszodába?
— Hát merth tegnap azt mondatthák nekem, hogy vadjak én egy piszkos ember és most már magam is beláthok, hogy kell valahogyan a dolgon segíteni.

Furfangosan.

Barátom, Bécsben voltam és tudod-e azt, hogy ott 20 és 30 krajczáron annyi korona pénzt lehetett kapni, amennyi csak tetszett.
— Ne mond! Hát miért nem hoztál akkor magaddal egy fél zsákkal?
— Hát csak azért, mert 20 és 30 krajczárért — a mi egyenlő 50 krajczárral — nálunk is lehet kapni egy koronát.

Az írói körben.

Tudja-e már a legújabb hírt? K. barátunk ismét egy regényt írt! Ennek az embernek a termékenysége már csakugyan ijesztő!...
Kezdek arra a gondolatra jönni, hogy ez az ember rabok által dolgoztat.

* **Egy érdekes muzeum a nagypiaczon.** Érdekes muzeum látható jelenleg a nagypiacz-teren, mely számtalan plasztikai csoportot és alakot tartalmaz nagyobbára mechanikai szerkezetekkel. A muzeumban látható a többek közt: I. Ferencz József, Erzsébet királyné, Rudolf néhai trónörökös, Stefánia, Mária Terézia, Mária Antoinette. II. József, H. Katalin, Stuart Mária, Don Carlos, Edison, Dr. Koch Róbert, különböző népfajok, Krisztus keresztire feszítése, Kossuth Lajos a ravatalon, Baross Gábor, Vecsera Mária báróné, II. Sándor császár a halálás ágyon, XIII. Leó pápa, Achmet pasa stb. A megtekintésre méltó gyűjteményt ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

* **APRÓ HIREK. Huszonkilenc szökevény.** Aachenből írják, hogy a 40-ik gyalogezrednél, amelyet április 1-én Kölnből Aachenbe helyeztek át, azóta huszonkilenc katona dezertált. Ennek a különös jelenségnek az okát még nem tudják. — **A majsai szőlők között** Lepeda Mátyás szabadkai suhancz, a ki egy üzletből több apróságot ellopott, a büntetéstől való félelmében felakasztotta magát. — **Székesfehérváron** Müller Ferencz másfél éves kis fiú véletlenségből mérget ivott és az orvosi segítség daczára, iszonyu kínok között meghalt. — **Tenkén** Köteles Mihály fuvaros leesett a kocsiról és a kerekek keresztül mentek a fején. Ugy találtak meg holtan. — **A revitisi kőbányában** Zsarkó János kőmunkás egy kővel megrakott waggon alá került és súlyos sérüléseket szenvedett.

x **Modern antiquarium.** Mai számunkhoz csatolva veszik olvasóink *Laszky Armin*, Kossuth-Lajos-utczán, a biharmegyei takarékpénztár épületében levő modern antiquariumának kivonatos árjegyzékét, mely legújabb állítattott össze és az irodalom minden ágába vágó új és érdekes műveket tartalmaz a *rendkívül lezártított árak* megjelölésével. Ajánljuk szíves olvasóink figyelmébe.

x **Karlsbadi czipők,** kalapok, fehér, színes és *tourista ingek,* gallérok, kézelők, zsebkendők, *nyakkendők,* selyemkesztyűk, *legújabb Kopácsi derékövek* legolesőbban beszerezhetők **Fábry Testvérek** divatruházában Nagyváradon, (Olaszi, Fő-utca.)

x **Nagyvásár** alkalmával **Bodánszky Lipót** jónévű kocsigyáros kocsikat állít ki az Apáczá-utczában. Ez alkalommal hétfőn és kedden a **nagy piac-teren** sokkal nagyobb választékban látható a különféle kocsik.

x Ajánljuk **Ajtay Gyula** nagyváradai fiatal törekvő kereskedő lapunk mai számába közétett hirdetését a n. é. közönség figyelmébe. Fent nevezett kereskedésében legjutányosabb áron szerezhetők be a különféle női divat czikkek, különösen nyári kalapok.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. május 1-től.

Érkezik:

Budapestről **2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.**
Kolozsvárról **2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.**
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.
Aradról 9-32.
Vaskóh-Belényesről 11-05, **9-09.**
Gyoma-Kótról 10-05, **8-00.**
Érmihályfalváról 8-10, **9-14.**
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, **6-20, 8-55, 10-54***

Indul:

Budapest felé **2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.**
Kolozsvár felé **2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.**
Szeged felé 4-25, **7-30, 10-20.**
Arad felé 4-25.
Belényes-Vaskóh felé **4-25, 1-48.**
Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05* **4-45, 7-20, 9-19***

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

Hivatalos közlemények.

8013—1895.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Hivatalos hirdetmény!

Ezennel közhírré tétetik, hogy a belügy-miniszter 25963—VI. b. számú határozatával Vihnye fürdő gyógyfürdőnek nyilvánított.

Nagyvárad, 1895. június 19-én.

iff. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

8039—1895.

Hivatalos hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur Ó-Nagyméltóságának. 37368—III. b. számú körrendelete alapján közhírré tétetik, hogy a száj, és köröm fájással megfertőzött Heves-, Mosony-, Nógrád, Tolna, és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyékből származó hasított körmű állatoknak, Horváth-Slavin országbaváló bevitelére egyelőre tilos; ellenben magyarországnak a köröm fájástól mentes többi vármegyéiből a hasított körmű állatok bevitelére szabályszerű marhalevelek mellett, nem csak vasuton, hanem lábton is, utakon, hidakon és kompokon át is megvan engedve. de mindég csak a kirendelt hatósági állatorvos által történt megvizsgálás után.

Nagyváradon, 1895. június 19.

Rimler Károly,
rendőrkapitány.

8044.—1895. rk. sz.

Hivatalos hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur Ó nagyméltósága által 35688/III. b. sz. a kibocsátott körrendelete alapján közhírré tétetik.

1-ször. Oly községekben és tanyákon, a melyekben a sertésorbáncz, sertéshimlő vagy sertésvész fellépett, herélőknek az udvarokba, aklokba bemenni tilos.

2-ször. Mielőtt a herélő valamely község területén működését megkezdené, tartozik az illetékes előjáróságnál (rendőrkapitányságnál) jelentkezni a végből, hogy tőle írásbeli engedélyt nyerjen a működésére; mely engedély csak akkor szolgáltató ki a részére, ha a községben a sertések közt járvány nincs, és tömeges elhullás nem fordult elő.

3-ször. Azon eljárás, mely szerint a kanászok az őrizetökre bízott sertések elhullását az elhullott sertés füleinek bemutatása által szokták gazdáik előtt igazolni, ezenül megtiltatik.

4-szer. A ki jelenrendelet ellen vét, az 1879. évi XL. t.-cz. 1. §-a értelmében kihágást követ el és 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog sujtatni.

Nagyvárad, 1895. június 19.

Rimler Károly,
rendőrkapitány.

I R O D A L O M.

A »Szigligeti Társaság« Nagy-Szalontán.

A »Szigligeti Társaság« július hó 7-én rendezendő kirándulására nagyban folynak az előkészületek.

A kirándulásra vonatkozólag Rádl Ödön, a társaság elnöke a következő felhívást körözi a tagok között:

Felhívás.

A »Szigligeti-Társaság« választmánya elhatározta, hogy a tervbe vett vidéki felolvasások sorozatát Nagy-Szalontán Biharvármegyének ezen kiválóan intelligens városában kezdi meg és e felolvasó ülést Nagy-Szalonta város képviselőtestülete küldöttségével egyetértőleg folyó évi július 7-iki napjára tűzte ki.

A felolvasás napján társasabéd, este pedig tánczestély lesz és Nagy-Szalonta lelkes közönsége már is örvendetes érdeklődéssel támogatja a vidéki felolvasások rendezése által elérni óhajtott magasabb czélokat.

Miután Társaságunknak első sorban érdeke és kötelessége, hogy ezen az irodalom terjesztésére és népszerűsítésére irányuló törekvést minél fényesebb siker koronázza s mivel ugy maga a felolvasás, mint Nagy-Szalonta város nemes érdeklődése, valamint azok a czélok, melyekre az ünnepségek jövedelmét szántuk megérdemlik, hogy mi is a legmelegebb odaadással fáradjunk a siker érdekében: fölötté kivánatosnak, sőt szükségesnek tartjuk, hogy a július 7-én Nagy-Szalontán tartandó felolvasáson társaságunk tagjai is minél nagyobb számban vegyenek részt.

Miért is tisztelettel felkérjük a »Szigligeti-Társaság« alululirott t. tagjait, hogy a folyó évi július 7-én Nagy-Szalontán tartandó felolvasáson és evvel kapcsolatosan rendezendő ünnepségeken családtagjaikkal együtt, minél nagyobb számban résztvenni érdeklődésüket ezzel is kimutatni sziveskedjenek. Az utazás Nagy-Szalontára — ha esetleg a tervezett különvonatot meg nem kapnók — július 6-án délután 4 órakor együttesen történik és a Társaság tagjai Nagy-Szalonta város vendégei lesznek.

Éppen ez utóbbi körülményre s illetve a fogadásra és elszállásolásra nézve feltétlenül szükséges, hogy azok a tisztelt tagok a kik résztvenni óhajtanak, ebbeli szándékukat legkésőbb július hó 1-ső napjáig bejelenteni sziveskedjenek, hogy a társasággal együtt működő nagy-szalontai bizottságot az érkezésről és a kiránduló tagok számáról idejében tudósíthassuk.

Jelentkezéseket elfogad alulirott társasági elnök, továbbá a nagy-szalontai felolvasást rendezendő bizottság tagjai: Lovassy Andor, Lang József és dr. Adorján Armin társulati tagok.

Jelentkezési határidő. 1895. július 1-ső napjának déli 12 órája.

Nagyvárad, 1895. június 20.

Rádl Ödön,
elnök.

M u l a t s á g.

Iparos ifjak tánczestélye.

A »nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző egylete« által e hó 30-án. a Lövéde helyiségében tartandó táncmulatság fényes eredményűnek ígérkezik. A tevékeny rendező bizottság a legnagyobb körültekintéssel buzgódik azon, hogy a megjelenendő közönség kedélyesen érezze magát s a legkevesebb oka sem legyen a panasza. A múlt évben rendezett szüreti mulatság elég bizonyosság arra, hogy derék iparos ifjaink a legszebb eredményű estélyeket képesek rendezni. Ez alkalommal is gondoskodott arról, hogy egy néhány igazán kedves dologgal szórakoztassa a résztvevő közönséget s u n e t a l a t t. Ezzel kapcsolatban a következő sorok közlésére kértünk föl. Fölkérem mindazokat, kik az iparos ifjak egylete által rendezendő tánczestélyre meghívót tévedés vagy feledékenység foityán nem kaptak: sziveskedjenek azért az egylet N-Teleki utczai helyiségében megjelenni, a hol az részükre kiállítatik.

Német Antal,
biz. elnök.

A 48-as népkör nyári tánczestélye.

A nagyváradi 48-as Népkör nyári tánczestély megtartása a lapokban f. évi július hó 6-ára volt jelezve, de a közbe jött akadályok miatt július 13-ára halasztatott, melyet helyreigazítás végett a jelen alkalommal szintén újságilag közlünk. A rendezőség buzgón működik azon, hogy a kör mulatsága most is jól sikerüljön, és hogy a régi jó hírnevéhez képest a résztvevők igényei most is minden tekintetben kielégítenek. A meghívókat a napokban már kihordják.

A rendezőség.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap d. u. *Ripp van Winkle*. — Este: *A dolovai nábob leánya*. Fenyvessy Emil második felléptével.

Hétfőn: *Váljunk el*. Fenyvessy Emil ur fellépésével.

Kedden: *Faust*. Opera.

Szerdán: *Párisi regény*. Fenyvessy E. ur fellépésével.

Csütörtökön: *Demimonde*. Fenyvessy Emil ur fellépésével.

Pénteken: *Három testőr*. Fenyvessy Emil ur utolsó vendégfellépésével.

Szombaton: d. u. *Dobó Katicza*. — Este: *Parasztbecsület*. Opera és *Tél apó*. Dramolette itt először.

Vasárnap: d. u. *Gazdag szegények*. — Este: *Éjjel az erdőn*.

Az egér.

— Junius 22. —

Pailleron Edének, a francia akadémia 40 halhatatlanja egyikének, a »Le monde ou l'on s'ennuie« szerzőjének, legkitünőbb vígjátékainak egyikében lépett fel tegnap Fenyvessy Emil a nemzeti színház tagja, hogy bemutassa a nagyváradiaknak, mennyire fejlődött ki tehetsége egy év alatt. Fenyvessy, ki az ország legjobb bon-vivantja hírében áll, a közönség, kivált pedig a váradi közönség igen kedveli s így nagyon természetes, hogy zsufozt ház nézte végig tegnapi első vendég fellépését.

Megvalljuk, hogy örömmel néztünk mi is első fellépte elé, mert jól ismerjük Fenyvessy nagy tehetségét és színpadi rutinját, de a tegnapi előadás után ítélve, reményünkben kissé csalatkoztunk. Korántsem akarjuk ezzel azt mondani, hogy talán tegnapi debut-je nem aratott volna sikert, de őszintén szólva, haladást, nem igen észleltünk rajta. Olyan volt, mint aminőnek az előző évekről ismertük, egy élénk temperamentummal és eleganciával játszó, ügyes színész, ki nem ragaszkodik a sablonokhoz, hanem maga alkotja meg magának szerepeit s alkotásait, egyszersmind mindig valami magasabb szempontból is fogja fel.

Tegnapi szerepében, mint Simiers marquis, azonban bizonyos pongyolaság volt észrevehető s ennek következménye volt azután az, hogy a közönség meglehetősen fukarkodott iránta a tapsokban s inkább Delli Emmának (Rimbaut Pepa) juttatott belőle bőven, ki feltétlen dícséretet érdemel valóban rendkívül ügyes, élvezetes és kedves játékaért s ki nem veheti egy cseppet sem kitüntetésnek azt, ha felviszik a budapesti vig-színházhoz, mert nálánál jobbat nemesak a vidéki színpadokon, de a fővárosiakon is, nehezen fog lehetni találni.

Angyal Ilka (Clotilde) jól játszott, habár néhol kissé színtelen hangon mondta el szerepét. — Tóvölgyi Margit (Sagancey Hermin bárónő) és Novák Irén (Moisand Mártha) méltó partnerei voltak a többieknek, különösen Novák, ki bájos naivsággal adta a nevelőintézetből nemrég hazakerült fiatal leányt.

Bácsné (Moisandoé) szintén emelte az est sikerét.

Réthly Laura délután is játszik.

Ma délután fog fellépni ez idényben először R. Réthly Laura asszony Rip-Rip operettben. Az előadás bizonyára nagy közönséget fog vonzani a színpadra.

Fenyvessy Emil vendégszereplései.

A hét műsorát nagyrészt Fenyvessy Emil vendégfellépései töltik be, akinek szereplései iránt nagyon szép érdeklődés nyilvánul. A kitünő vendég a műsor szerint legjobb szerepléseiben lép föl.

A parasztbecsület. Ujra alkalmunk lesz gyönyörködni Mascagno világhírű kis operájában, melyet már rég nem adtak a színpadon. Leszkay András megszerezte a kitünő dalmü előadási jogát, mely szombaton kerül színre először. Az első előadásokban Santuzza szerepét Sugar Aranka fogja énekelni, kinek az igazgatóság — tavalyi szép sikere után — alkalmat kíván nyújtani egy nagyszabású szerep eléneklésére. Az opera későbbi előadásaiban R. Réthly Laura is fogja Santuzzákat énekelni.

Premier a színpadon. Pénteken kerül színre Szalóki Elek nagyváradi ügyes tollú írónak »Télapó« című egy felvonásos vígjátéka, mely elé nemesak a színházi habitűk, de az egész váradi publicum nagy érdeklődéssel néz. A kinek alkalmunk volt olvasni a »Télapót«, nagy dícsérettel szólnak róla és fényes sikert jósolnak az új darabnak, mit egyébiránt magunk is tisztá szívvel kívánunk a legfrissebb premiernek, ha egyébként nem, hát azért, hogy legalább legyen már egy premier az idén, mely tetszik a közönségnek és sikert arat, annál nagyobb lesz azután a Szalóki dícsősége, mert helyi termék fogja elvinni a többi premiererek elől a pálmát.

REGENY-CSARNOK.

Későn.

Robinson F. W. után: M. J.

13

(Folytatás.)

— Jobb volna, ha itt válnánk el egymástól. — szölt Sef komolyan.

— De csak nem mehet egyedül haza?

— Oh, igen — hozzá vagyok szokva. Kérem, hagyjon el engem! — tevé hozzá.

— Bentől sem engedné magát haza kísérteni? — Kérdé Dudley.

— Ben ismeri atyámat, ki estenkint meg szokott engem várni. Ben nekünk barátunk.

— De én is lehetek még az?

— Az nem valószínű!

— Természetes, amíg ön ily távol tart magától, addig nem lesz lehetséges. És mégis annyira szeretném önt viszontlátni!

— Oh, ne mondja azt! — kiáltott a leány elutasítólag.

— Nem találhatom fel valahol holnap?

— Nem!

— Ön fél tőlem és nem bizik bennem! — folytatá jelentőségteljesen.

— Én nem vagyok félnék. És hiszem is, hogy önben bizni lehet.

— Miért nem akarja tehát megengedni, hogy önt viszontlássam? Mert ennek nem lenne semmi czélja!

— Én a világ minden kincseért sem okoznék önnek fájdalmat!

— Nem hiszem, hogy okozhatna. még ha akarna is. — szölt Sef öntudatosan.

— Szabad lesz önt szombaton este itt megvárnom?

— Legyen!

— De ezáltal meg fogja tartani szavát?

— Igen.

— Köszönöm. Jó éjt kedves kis Sef!

Ezzel eltávozott és a legjobb kedélyhangulatban rért lakása felé. Sokáig nem tudott elaludni, mert átgondolta az egész estét és meg kellett vallania magának, hogy úgy viselkedett, mint egy bolond, gyermek. Nem, nem mint egy gyermek, hanem mint egy bolond!

IV.

Ezuttal Sef megtartotta szavát s pontosan megjelent Dudleyvel a találkán. Mily ellentálló némelyik emberi szív s mégis, mily könnyen megtörik! A tudatlan, vidám leányka, midőn Dudley karján végigsétált az élénk Pall-Malltéren, nem sejté, hogy a séta első felvonása egy tragoediának, melynek hősnője éppen ő maga

lesz. Vakon s minden aggodalom nélkül rohant sorsának, nem gondolva a holnapra. Hisz ő fiatal, büszke, tapasztalatlan volt s telve bizalommal. Dudley jobban tetszett neki, mint többi, eddigi udvarló s hízelgett neki, hogy ennek figyelmét magára vonhatta.

Es Grey Dudley? Nos, legyünk igazságosak iránta. Ő valóban nem volt semmi rossz szándékkal az eredeti, kedves gyermek iránt, mert gyermeknek tekintette Sefet; gondtalanul s minden mellétekintet nélkül folytatta e kalandot. Ő nem volt világi, Sef pedig még kevésbé ismerte a világot és annak kísértéseit; ép úgy nem tudta egyik sem, hogy mi az igazi szerelem s azt hitték, hogy mindössze csak baráti kötelek az, melyet kötöttek.

A pompás séta után a Pal-Mall-téren a színház következett. Ha látta volna valaki a büszke Dudleyt a divatárusnő oldalán a leg hátulsó helyeken helyet foglalni! De az okos kis Sef nem akart másba beleegyezni, mint-hogy a legolesőbb helyre menjenek, hol máskor is ült atyjával és Bennel s mely mint mondá, egy szegény munkásnőnek a legalkalmasabb hely. Dudley csodálta a leány nyíltszívűségét és szerénységét, és nagy gyönyörűséget okozott neki az egész előadás alatt Sefet szemlélni. Ez úgy örült, mint egy gyermek, midőn a darabban a gonoszság elnyerte büntetését s győzött az erény. Visszafojtott lélegzettel és csillogó szemek-el követte az előadást. Ez igazi, mesterkéletlen művezet volt s a minden élvezetet kitanult Dudley nem győzött eléggé csodálkozni a nép ezen romlatlan gyermekének elragadtatásán. Amíg csak a függöny fel volt vonva, Sef testestől-lelkestől csüggött a világot jelentő deszkákon s csak mikor ez lehullott, fordult ismét Dudley felé.

A leány mindig bizalmasabb lett, s Dudleyt barátjának kezdé tekinteni, kinek, mint azelőtt Bennek, megengedte, hogy máskor is elvezesse a színházba, s vegyen neki apró ajándékokat. A barátság később csodálattá változott és Sef tisztelőjében egy magasabb — jó, de titokteljes — lényt látott, ki iránt teljes bizalommal kell viseltetnie. Nem lett volna nő, ha észre nem vette volna, hogy Dudley szereti őt, s ártatlan, tapasztalatlan elméjében mind nagyobb bizossággal lépett fel az a tudat, hogy e férfi egy napon megfogja tőle kérdezni, akar-e felesége lenni. Igaz, hogy Dudley minden tekintetben nagyon magasan állott fölötte, de édes Istenem, hisz hányszor olvasta már a regényekben, hogy előkelő urak szerelemből szép, de szegény leányokat vettek nőül; s ő szép volt és Dudley szerette! Sef a legboldogabb, s legirigylésreméltóbbnak gondolta magát a földön! Dudley mindig úgy bánt vele, mint egy uri nővel és soha sem kérdezősködött atyja felől, ki egy egyszerű, tudatlan ember volt, s teljesen megbízott leánya erényében. Elvégezte napi munkáját, megfizette adóját, s Carrington ur azután nem törődött semmi mással; nem kérdezte leányától, hol és miként töltötte az időt — tudva, hogy nyugodtan magára hagyhatja őt. »Az én Sefem, akaratos, makacs, de jó és előrelátó leány, áldja meg az Isten! Majd talál magának egy derék férfit«, — szokta mondani.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A delegációkból.

Budapest, jun. 22. (Saját tud. távirata.) Az osztrák delegáció mai összes ülésén a közös kormány részéről jelen voltak: Goluchovszky, Krieghammer, Kállay és Sterneck.

Elnök 10 óra 20 perczkor megnyitván az ülést.

Dumba előadó a költségvetési bizottságnak jelentésére utalva elfogadásra ajánlja az előirányzatot.

Kaftán rámutat arra az abnormitásra, hogy a delegáció már el akarja fogadni a jövő évi költségvetést, midőn a képviselőház még bele sem foghatott annak tárgyalásába. Panaszodik a magyarok tulságos befolyása miatt a külügyekre és azt kérdé Goluchovszkytól, hogy mennyire fog ez a jövőben terjedni? Ha Ausztriában egészségtelenek a parlamentáris állapotok, ennek oka abban rejlik, hogy Csehország

szágnak még mindig nem adták vissza állami önkormányzatát. A hármasszövetség Ausztriára nézve csak Németország érdekében minden haszon nélkül viselt önfeláldozó szerep.

A kilátásba helyezett keleti kereskedelmi politikára vonatkozólag azt kérde a külügyminisztertől, hogy minő állást szándékozik Kelet-Azsiában az új viszonyokkal szemben elfoglalni. Főlemliti Schönborn kardinálisnak kudarcot vallott küldetését.

Stalicz a kereskedelmi tengerészet és a konzuli illetékek emelése ügyében szólal fel.

Bianchini előbb horvátul, majd németül mondja el Dalmácia panaszát, mely szerint Dalmáciának tulajdonképpen másik delegációban volna helye, melyet tulajdonképpen, magyar-horvát delegációknak; a birodalmat pedig, osztrák-magyar-horvát birodalomnak kellene nevezni. Fejtegeti Dalmáciának mostoha közgazdasági helyzetét és azt állítja, hogy a horvát népet kiakarják szipolyozni és a romlásba dönteni.

Elnök ezért megint a szót.

Bianchini folytatólag fölpanaszolja az Olaszországgal kötött és Dalmáciára hátrányos kereskedelmi szerződést, valamint azt a vizsás körülményt, hogy a dalmát hivatalokban még mindig az olasz nyelv uralkodik. Követeli a minisztertől, hogy nyilatkozzék, vajjon igaz-e, hogy titkos megegyezés van Olaszországgal a tengerparti tartományok viszonyaira. Nem fogadja el a költségvetést.

Rusz Kaftán és **Bianchini** beszédeit czáfolgatja.

Paczák azt mondja, hogy az ifju csehek sohasem kívántak szövetséget Oroszországgal, csak barátságos viszonyt.

Suerr a keletázsiai háboru hatásáról beszél, a mely megnyitotta a kínai kikötőket előttünk.

Herold Rusz beszédével foglalkozik. Nem ismeri el, hogy a hármasszövetség képezne a monarchia alapját, mert akkor nem volna önálló hatalom. Nem fogadja el a jelentést mert ellenkezik meggyőződésével. Először a szlávokkal kell békét teremteni, azután lehet az idegen hatalmakkal békeszövetségeket kötni.

Dumba megtartja záróbeszédét, mely után a delegáció elfogadta a költségvetést.

Ülés vége d. u. 4 órakor.

Az egyházpolitika nehézségei.

Budapest, június 22. (Saját tud. táv.) A belügyminiszterium erősen gyűjti az adatokat arra nézve, hogy minő nehézségekbe fog ütközni az egyes megyékben az egyházpolitika törvények végrehajtása. Állítólag legjobban tartanak Pozsony-, Nyitra- és Turóc megyékből. A kormány az onnan jött főispáni jelentések alapján a csendőrség szaporítását és katonai beszállásolásokat fog elrendelni.

Delegációs ebéd.

Budapest, június 22. (Saját tud. táv.) Ma van Bécsben az első delegációs udvari ebéd, melyre Bánffy is hivatalos.

Tengerész találkozás.

Budapest, június 22. (Saját tud. táv.) Az olasz király ma fogadta ünnepélyes kihallgatáson Soltyk grófot az osztrák-magyar nagy követség tengerészeti attaszeját. Ez a kihallgatás összefügg az osztrák-magyar és az olasz hajórajnak még a nyár folyamán tervezett találkozásával.

Tarnóczy nyilatkozata.

Budapest, június 22. (Saját tud. táv.) A nyitrai törvényszék megkeresése folytán tegnap hallgatta ki Hauyt budapesti vizsgálóbíró Tarnóczyt, aki azt a *monumentális* nyilatkozatot tette, hogy még *olyan tiszta választás, mint a nyitrai nem volt az országban.*

Bánffy a királlyal.

Budapest, június 22. (Saját tud. táv.) Ő Felsége ma délelőtt fél 11 órakor br. Bánffy miniszterelnököt fogadta kihallgatáson.

Egy alispán halála.

Budapest, június 22. (Saját tud. távirata) Miklós László, Szabolcsmegye alispánja az éjjel meghalt.

Windischgrätz bucsuja.

Budapest, jun. 22. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik, a miniszterelnökség hivatalnokai ma tették meg bucsulátogatásukat Windischgrätz herczegnél.

Közgazdaság.

Az »Ausztria« szennyese.

Ausztriában a biztosító intézetek állami felügyelet és ellenőrzés alatt állanak, ennek dacára mégis megtörtént az, hogy az »Ausztria« bécsi tőke- és járadék biztosító szövetkezet ügykezelése éveken át a biztosítottak megkárosítására irányult. Lehetőségessé vált a díjtartalmak több mint egyharmadának, 3.340.000 forintból 1.200.000 forint eltüntetése és lehetséges volt ezen üzelmeknek éveben keresztül való eltakarása.

És hogyan vált lehetségessé? Egyszerűen. Át és visszakönyveltek, sztorniroztak és szándékos hibákat követtek el, hogy ezek helyesbítésének ürügye alatt a vagyonszámok nyilvánítására szolgáló egyes számlákat oly tételekkel gazdagítsák, amelyeknek alaptalan voltát a laikus is képes felismerni. Követeléseket, amelyekről rég tudták, hogy egy fabatkát sem érnek, a mérleg aktívái között folyvást szerepeltettek. s aktív vagyonszámokként tüntettek fel oly díjköveteléseket is, amelyek sztornirozott, tehát tényleg megszűnt kötvényeken alapultak. A tartalékalapba az alapszabályok határozmányai dacára a nyereségből soha egy fillért sem helyeztek, hamis mérlegeket gyártottak és jelentékeny nyereséget mutattak ki akkor, midőn tetemes veszteségeik voltak.

Hogy ezek után minő lefolyása volt a f. é. június hó 9-én megtartott közgyűlésnek, azt talán mondanunk is felesleges.

A szegény osztályokhoz tartozó biztosítottak száma, kik jelentékeny kárt szenvednek, mintegy tízezerre rug. Ezek közül csak 300 jelent meg a közgyűlésen és oly kifejezésekkel illették az igazgatóság tagjait, valamint a jelenvolt kormánybiztos, amilyeneket az ember nem szokott kedves emlékei között megőrizni. De mit értek vele? Azt az embert, aki a kormánybiztos és igazgatóságot szédélgessel vádolta menten becsukták, a biztosított összegeknek 80%-ra redukálásával, azonban az eddigi biztosítási díjak fenntartásával — habár ideiglenes jellegű intézkedésként — megszüntették a kevés híja volt, hogy a furfangosan alkalmazott presszió rá nem kényszerítette a közgyűlést felmentvény megadására.

Mindazon által vannak akik azt hiszik, hogy az a tízezer biztosított még sem engedi gyapját minden felszisszenés nélkül lenyirni és hogy lesz még a dolognak a törvényszék előtt, a közgyűléseken és a sajtóban folytatása.

A szomszédban lejátszódó biztosítási dráma reánk természetesen a lehető legkedvezőtlenebb benyomást gyakorolja. Nekünk is vannak biztosító intézeteink, s nem tudjuk, hogy itt-ott mit rejteget a vaskos főkönyv. Nem gúnyolódunk tehát a szomszédban történt skandalumok fölött, hanem élénk óhajtképp hangoztatjuk: biztosítási törvény jöjjön el a te országod! Azt mondják, hogy a dr. Beck Hugó által elkészített törvényjavaslat egyelőre nyugalomba van helyezve és hogy csak egyes érdekelt vállalatok bolygatják, ezek is csak azért, hogy megtámadják és kissebítsék. Azt hisszük, hogy a kormány most már újból előveszi a Beck-féle javaslatot, ami pedig az érdekelt vállalatokat, t. i. a hazánkban működő biztosító intézeteket illeti, hát ezek között lehetnek és kétségkívül vannak is olyanok, amelyek fanyar arcot esi-

nálnak ama törvényjavaslathoz, de belföldi biztosító intézeteink kiválóbbjai örömmel üdvözölnék minden oly intézkedést, a mely a lábra kapott szédélgésnek és túlzott versenynek véget vet.

Lévay Henrik, az Első magyar általános biztosító társaság vezérigazgatója, már a kereskedelmi törvény megalkotásakor megtartott ánkét tanácskozmányaiban, tehát több mint 20 évvel ezelőtt a biztosító társaságokra vonatkozólag szigorubb rendszabályok életbeléptetését javasolta. Ugyanez ügyben beható információt adott a kormánynak Szapáry Gyula pénzügyminisztersége idejében, majd Baross Gáborral tárgyalt ez ügyben, terjedelmes emlékiratot terjesztve a vasminiszter elé, mire az pótdadatokot kért és kapott, de mielőtt energiáját ez irányban is érvényesíthette volna, elhunyt. Lévay Henrik tehát évek hosszú sora óta hangoztatja és szorgalmazza a közönség, de egyszerűsmind a szolid biztosító intézetek érdekeit is védelmező, szigoru biztosítási törvény megalkotását. Amint biztos forrásból tudjuk, pártolja és mielőbb életbeléptetendőnek tartja a Beck-féle javaslatot is, nem lehet tehát csak egy általánosságban azzal vádolni biztosító intézeteinket, hogy azok gánesolják az új törvénytervezetet.

Ne késsék tehát a kormány és törvényhozás a biztosítási törvény megalkotásával, vegye figyelembe az Ausztriában ép most ingyen megszerezhető tapasztalatokat és oly biztosító törvényt teremtsen, amely ne tegye lehetővé, hogy kormánybiztosok, hivatalos szakértők és állami biztosítási hivatalok palástjai alatt, évekig folytathatók legyenek oly üzelmek, amelyek a közönség direkt megkárosítására irányulnak.

Kormos Alfréd.

a »Magyar Pénzügy és a »Magyar Kereskedők Lapja« szerkesztője.

Gabona-termelésünk csökkentése. A földmívelésügyi miniszteriumban egybeállították az ezidei termelési statisztika főadatait. E statisztika azt a meglepő eredményt szolgáltatja, hogy az ezidei gabonatermelés a múlt évvel szemben csökkentést mutat, a meenyiben a gabonával bevetett terület jelentékenyen kisebb a tavalyinál. A rendkívül alacsony gabonárak és a gabonatermelés egyéb mizériái arra bírták a gazdákat egy részét, hogy bizonyos földterületeken abban hagyja a gabonatermelést, míg viszont mások a szemtermelésről egyéb gazdasági üzemágakra tértek át. Ennek következtében az idén a búzával bevetett terület 400.000 holddal, a rozsossal bevett terület 260.000 holddal, a zabbal bevetett terület pedig 20.000 holddal kisebb a tavalyinál. Viszont azonban az árpa termelési területe 20.000 holddal növekedett, mert az árpa értékesítési viszonyai sokkal kedvezőbbek voltak, mint a többi gabonanemekéi. Mindezeket összevéve a gabonatermő terület a folyó évben 660.000 kataszteri holddal csekélyebb a tavalyinál, a mi igen szomorú jele mezőgazdaságunk nehéz helyzetének.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. június 21.

Budapest, június 21. I. Készárúüzlet. Buzát ma jól és sürgősen kínáltak, a vételkudv korlátolt volt és lanyha irányzat mellett 15.000 q. hazai buza kelt el 10 krral olcsóbb áron.

Idegen búzában nem volt forgalom.

Rosz irányzata vevők tartózkodása folytán esőndes, ára 5.65—5.75 frton Budapestben.

II. Határidőüzlet. Amerika ma 2 1/2 centtel olcsóbb áremelkedést jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodása folytán buza és rozs 9—10 krral tengeri 14 krral esett vissza.

Előfordult kötések: buza júniusra 6.98—7.05 frt. buza őszre 6.97—7.02 frtonon, rozs őszre 5.82—5.87 frt, tengeri júniusra 6.40—6.43 frtonon, tengeri július—augusztusra 6.39—6.45 frt, zab őszre 5.86—5.89 frt, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 10.60—10.45 frtonon.

Zárlatkor maradt: buza júniusra 6.98—6.99 frtonon, buza őszre 7.07—7.08 frton, rozs őszre 5.92—5.93 frton, tengeri júniusra 6.21—6.33 frton, tengeri július—augusztusra 6.25—6.37 frton, zab őszre 5.82—5.86 frton, káposzta-repcze augusztusra—szeptemberre 10.44—10.50 frtonon.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, június 21. Készlet: 30.799 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 36—37 kr.; közép: 34—37 kr.; fiatal nehéz: 50—52 kr.; fiatal közép 48—50 kr.; fiatal könnyű 47—48 kr.; Szerbiai nehéz 49—50 kr.; közép 49—50 kr.; könnyű 48—49 kr.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. június 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	123.50
Magyar koronajárdék	99.40
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/3%	125.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/3%	103.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	123.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölesön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	147.50
Osztrák járadék papirban	101.25
Osztrák járadék ezüstben	101.25
Osztrák járadék aranyban	123.—
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1080.—
Magyar hitelbank részvény	492.50
Osztrák hitelintézet részvény	408.40
Osztrák-magyar államvasuti részvény	441.75
20 frankos arany (Napoleond'or)	960.—
Német birodalmi márka	59.35
London vista	121.25
Paris vista	48.10
20 márkás arany	17.18

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy béret 53-ik szám.

II. Kis béret 13-ik szám

Páros.

Páros.

Vasárnap, 1895. június hó 23-án.

Délután fél 4 órakor népelőadás, felére leszállított hely-
árrakkal. Bérletszűnetben.

RIPP VAN WINKLE.

Operette.

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal, bérletfolyamban.

Fenyvessy Emil fellépésével.

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Jób Sándor	Bács Károly
Vilma, leánya	Angyal Ilka.
Özveggy Domaháziné	Rónaszékiné
Bárá Merlia Ágost	Balassa J.
Szentirmay, huszárkapitány	Gál Gyula.
Szentirmayné	Delli Emma.
Tarjáu Gida, huszárfőkapitány	Fenyvessy.
Loráni, huszárhadnagy	Tompa K.
Bilitzky Marót herceg, hadapród	Szendrei M.

Történik a dolovai kastélyban és Tarjáu lakásán.

Az előadás kezdete fél 8, vége fél 10 órakor.

Holnap hétfőn, június hó 24-én, bérletfolyamban.

Váljunk el!

NYILTTÉR.

BANK-IRODA.

Pénzkölesönök.

Azon kis- és nagybirtokosok, háztulajdonosok, vagy egyéb fekvőségek birtokosai, kik 4%-os kölesönt törlesztésre óhajtanak felvenni, forduljanak **LÖVINGER J. JÁNOS** irodájához (Nagyvárad, Kapuczinus-utca 68, Sté-pán-Ház); ugyanaz értesíti a t. közön-séget, hogy a kölesönök 300 forinttól kezdve bármely összegig vehetők fel. Minden a bank szakmába vágó tárgyak nálam kaphatók.

(106) 8-0

Tejeladás.

A nagyváradai I. sz. káptalani uradalom micskei gazdaságából naponként literes és félliteres bedu-gaszolt palackokban, kifogástalan minőségű, egészséges tej fog Nagy-váradra a vevők részére beszállítatni.

Megrendelést elfogad az urada-lom központi irodája Barátok-utca 804. sz. a. s ugyanott az eladás feltételei is megtudhatók.

Szabó Ferencz,

(2) 0-29

uradalmi igazgató.

Iparosok és gazdák figyelmébe

ajánljuk

locomobil fűtéshez

kitűnően alkalmas

salgótarjáni és petrozsényi

darabos, koczka- és dió-szenünket,

valamint aknaszenünket kazán fűtéshez.

Mérsékelt árak, gyors és pontos szállítás.

Megrendelések az alulírt igazgatóságához vagy Fischer Sámuelhez Nagyváradra intézendők.

A salgótarjáni kőszénbánya részvény-társulat.

igazgatósága,

Budapest, V., József-tér 14. sz.

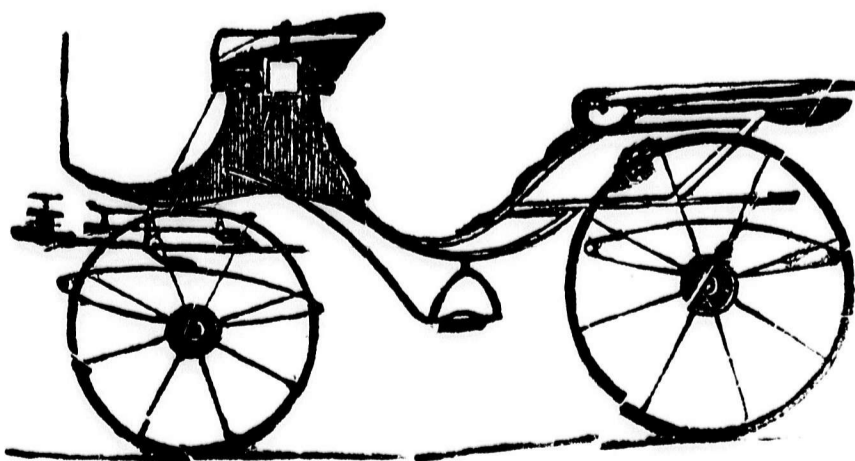
(160) 2-10

BODÁNSZKY LIPÓT

kocsigára Nagyváradon, Apácza-utca (saját ház).

Uj kocsik nagy raktára.

(129) 6-10

Vagyok bátor nagy raktáramat kész uj kocsikkal és pedig:

nyitott, fedeles, ruganyos és rugany nélküli,

tartós, erős szerkezetű, csinos formájú s szép ki-
állítású kocsijaimat a mélyen t. közönség b. figyel-
mébe ajánlani.Kocsijavításokat és megrendeléseket kerék-
gyártó, kovács, fényező és sattler munkára
nézve ezután is elvállalok s saját műhelyeimben
gyorsan, jutányosan és pontosan fogatosítok.Ugyanott jókarban levő, kevésbé
használt kocsik jutányosan kaphatók.Teljes tisztelettel **BODÁNSZKY LIPÓT**, kocsigyártó.

SZABÓ GYULA

Első nagyváradai gőz- és vizerőre berendezett műfestő és vegyészeti ruhatisztító intézete.

Országos segéd és tanonc- munkakiállítás.

Nagyvárad
1891.
ARANY
oklevél.

Nagyvárad, N.-Körös-utca 720. szám,
saját ház.

Fiókvállalat Zöldfa-utca, „ZÖLDFÁ” kávéházzal szemben.

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, miszerint azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy **König K.** budapesti műfestő és vegytisztító-gyáros ur helybeli fiókvállalatának az összes raktáron levő munkáit és berendezéseit átvettem, abból kifolyólag üzletemet oly erővel gyarapítottam, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelhettek. Törekvésem odairányul, hogy a nagyérdemű közönség bizalmát és irányomban való pártfogását kiérdemeljem, ezért elhatároztam, hogy az eddigi árakból 30%-os engedménnyel fogom az eddig nélkülözött legsikeresebb festészet- és vegyészeti tisztításokat eszközölni.

Intézetemben vegyészeti tisztítanak, teljesen bontatlan állapotban: Uri- és fiúöltönyök, női- és gyermek-ruhák, mindennemű himzett munkák, katonatiszti ruházatok mindennemű egyenruhák, egyházi ruhák, sálók, belépők, csipkék, szallagok, selyem- és bőrkeztűk, napernyők, tollak, szarvasbőrnadrágok, színházi ruhák, csipke- és tunisz függönyök, szobaszőnyegek, butor-szővetek.

Mindezen tárgyak gőzáltali festéssel kívánatszerinti színre, mintaszerint a legsikeresebben festhetők. Félször, satin, vagy creton kelmék a festés után a legdivatosabb mintanyomatokkal láthatók el.

Tájékoztulás alább jegyzem az egyes tárgyak vegyészeti tisztításáért számítható árakat egy férfi-öltöny javítással 1 frt 50 krtól feljebb, tisztí (Peácevics) nadrág 70 kr., vászon nadrág 40 kr., blous 1 frt 50 krtól feljebb, napernyő 80 kr., keztű és nyakkendő 15 kr., csipke-függönyök tisztítva vagy butorhoz illően festve 30 krtól feljebb.

A szüntársulat t. tagjai részére: férfi-öltönyök 1 frt 40 krtól, női ruházatok, alj és blous 1 frt 40 krtól feljebb, különleges darabok mélyen leszállított árban. A tisztított tárgy az átadás után azonnal használatba vehető. Előforduló gyászesteknek, ruhák haladék nélkül festetnek. Postai megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nem mulasztom el a nagyérdemű közönségnek egyidejűleg az irántam tanúsított eddigi szíves pártfogását megköszönni s kérem továbbra is engem ebben részesíteni.

Teljes tisztelettel

SZABÓ GYULA,

ruha vegytisztító és műfestő.

(157) 3—20

Uj tőzsde.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy az ujonnan épült kereskedelmi palotában

tőzsdét

nyitottam. Ugyanott kapható mindenféle okmánybélyeg és levéljegyek.

Igérvények és sorsjegyek napi árban.

Megrendelhetők bel- és külföldi hírlapok és szépirodalmi lapok.

A t. közönség támogatását kérve
vagyok tisztelettel

(158) 0—2 **K. Frankl Mari.**

Bor-eladás.

Gróf Stubenberg József

pinczészetéből saját termésű érmel-
léki borok palaczkokban, valamint
hordóban eladó. Bővebb tudósítást
és árjegyzéket ad a számfartói
hivatal Székelyhidon (Biharm.)

(137) 21—30

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
FONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ES EGYEB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVÁLLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSEK KIVITELBEN

MINDENEMŰ

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

(160) 1—0

EGYHÁZI NYOMTATVÁNYOK

* * * * * nagy raktára. * * * * *

Tanulók a nyomdában felvételnek.

FÖLDVÁRY VILMOS

egész ujonnan gépekkel berendezett műfestészeti és vegyészeti mosóintézete
Nagyváradon, Lovas-utca, 640. sz. (a nemzeti hid mellett.)

Kényelem szempontjából felvállaló helyiséget Bemer-tér, Fő-utca, Karaguj-ház rendeztem be, hol személyes felügyeletem és felelősségem alatt készülnek el a megrendelt munkák.

A vegyi mosásban minden tárgy bármilyen gazdagon díszített is (csipke vagy más díszítés) fejtelten állapotban tisztítatik, újak lesznek és a kiszolgáltatás után azonnal használatba vehetők.

Csipkefüggönyök a legolcsóbb árban tisztítatnak és fehérítettnek, vagy kívánat szerint bármely színre festetnek.

Mindenféle butorszövetek színfelelevenítésre vagy újra festésre elvállaltatnak.

Vegyi mosásra elfogadtatnak: Férfi-, női-, gyermek- és egyenruhák, színházi öltözékek, egyházi ruhaneműk, nyakkendők, szőnyegek, butor-ellátott tárgyak is.

Női fekete gyapotruhák oliv-, barna vagy sötétzöld színre festhetők. — Finom selyem öltözékek a legajánlatosabb módon, világos ruhák bármilyen divatos színre festhetők.

Gyászruhák haladéktalanul elkészítetnek. Alkalmi ruhák 24 óra alatt készítettnek el.

Miután helyben *eddig egyedül vagyok*, ki ezen **vegyészeti műtisztítás és Detacherozás** (pecsét tisztítás) **ipar-képes vagyok** az ezen szakmába vágó munkáknak a legmagasabb igényeknek is megfelelni, és ez által azon kellemes helyzetbe is jutottam, hogy egy régen érzett hiány pótlására határozottam el magamat

a vegyészeti tisztítás kézikönyve

kiadásával, mely e téren valóban lényegpótló munka. — Ne mulassza tehát el senki, kinek érdekében áll, ugymint **ruhatisztítók, szabók, háziasszonyok és mosónők** ezen könyvecskét, mely az alant felsorolt mosás és tisztításról a legjobb utbaigazítást adja.

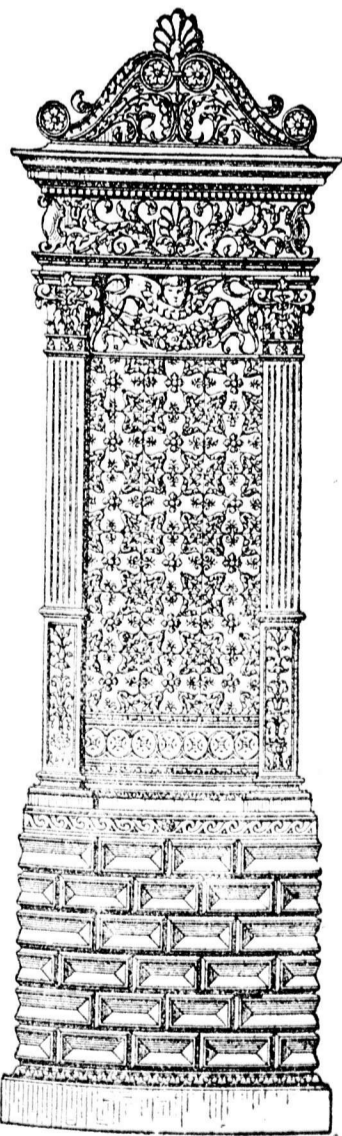
Kézikönyvem a következő vegyészeti tisztításról ad utbaigazítást:

1. Vászón- és pamut, ugy mint fehérnemű stb. fehérítése.	6. Világos vagy virágos karton vagy szatén mosása.	14. Az összes vegyészeti tisztítás.
2. Fehér gyapjú és selyemkelmék mosása és fehérítése.	7. Színes selyemkelmék mosása.	15. A már használt piszkos benzín tisztítása.
3. Himzett tárgyak legezelszerűbb mosása.	8. Világos színű gyapjuszövet mosása.	16. A Detouchirozás vagy az összes pecsét-tisztítás.
4. Fehér csipkefüggöny tisztítása.	9. Férlruhák mosása.	17. Pecsét-tisztító szappan készítése.
5. Fehér selyem csipke és fátol mosása és fehérítése.	10. Strucztollak mosása és fehérítése.	18. Finom kékítő készítése.
	11. Kimosott tárgyak keményítése.	19. Kimosott vagy kifakult világos színű ruhák felfestése.
	12. Színes szőnyegek tisztítása.	
	13. Fehér glacé kesztyű tisztítása.	

Kapható a szerzőnél: Földváry Vilmosnál, Lovas-utca 640. szám.

Oly egyének, kik a vegyi mosást, a **Detarichozást** (pecsét tisztítást) praktikusán óhajtanak megtanulni, azt nálam rövid idő alatt és **csékély díjazás mellett** megtanulhatják.

(161) 1-10

TÓTH LAJOS

Hardtmuth-féle porcellán és majolika,
ugyszintén saját készítményű
tűzálló kályha, kandalló, takaréktűzhely és fürdőkád
NAGY RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Kis-Fürdő-utca 466. szám a. (Saját ház.)
TELEFON ÖSSZERÖTTETÉS!

Van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Kis-Fürdő-utczán (saját háza) évek óta fennálló **KALYHA-RAKTÁRAMAT** megnagyobbítottam és a Hardtmuth (Budweis) céggel való előnyös üzleti összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ugy a saját, valamint a külföldi gyártmányu legjobb minőségű

kandallók, kályhák, takaréktűzhelyek és fürdőkádak

készítését a legolcsóbb árak mellett eszközöm és árusítom el.
Régi kályhák, takaréktűzhelyek átrakását és javítását pontosan teljesítem.
Ez alkalommal jelszóm becses illyenűt

**a Hardtmuth-féle kályhák, kandallók,
takaréktűzhelyek és fürdőkádakra,**

melyekből helyben kizárólag **esakis én vagyok jogosítva raktárt tartani.**

Ennélfogva ugy a helyben, valamint a fővárosi cégek bármelyikevel esm. választék és olcsóság tekintetében versenyezem.

Kályhám jósága, tartóssága és fűtő képességeért teljes szavatosságot vállalom.

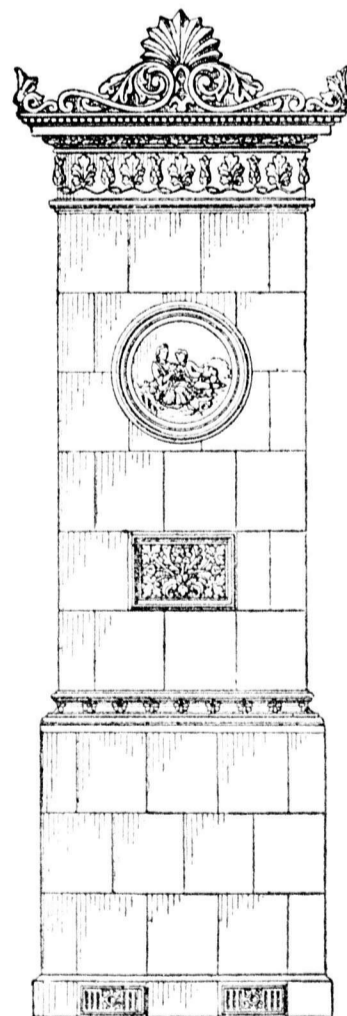
Elvem törekvésemmel oda juthatni, hogy a mai előhaladott korszellem igényeinek jöminőségű és izletes kivitelben, megfelelő szolid árak és pontos kiszolgálással megfelelhessenek.

Azon reményben, hogy e nembeli szükségleteit nálam fogja beszerezni, becses pártfogását kérve, maradok

kötő tisztelettel

Tóth Lajos,
kályhas.

(85) 15-25

A n. é. közönség figyelmébe!

Előre haladt idény miatt
több száz darab diszitetlen női szalmakalap fél árban árusítatik el.

A hozzá való díszek szintén olcsón kaphatók.

Ezzel kapcsolatosan van szerencsém tudatni, hogy a **legjobb chifon, satén** és más ilyenmü **férfi ingek** mint nyári különlegességek nagy választékban érkeztek.

Férfi nyakkendők és harisnyák, kötött és szövött kesztyük

szintén a legújabb divat szerint kaphatók

A J T A Y G Y U L A

Nagyvárad, Bémer-téri üzletében.

(163) 1-2

Első rangu látványosság!

Budapesti Panopticum.
 Nagyváradon, a nagypiaczon.
Nagy Panopticum és Mechanikai MUZEUM!

Eletnagyságu és mozgó viaszalakok,

melyek hasonlatosságuk, csodálatra méltó jelmezük és bámulatos mechanikájuk által méltó feltűnést keltenek. Ezen művészies elkészített csoportozatok valódi műdarabok és minden nagyobb kiállításon kiténtetve lettek.

A sok kiállított viaszalak közül különösen kiemelendő: Egész uj! Nagyszerű szenzációs csoportozat! Egész uj!

Krisztus keresztre feszítése

Munkácsy festménye után.

9 drb művészies alak, itt először kiállítva, eddig egyedül álló csoportozat.

XIII. Leo Pápa

6 szentsége az arany trónuson ülve, áldást adva.

Egy hámulatra méltóan kiállított csoportozat 9 alakban és pedig:

Hófeherke a hét törpével és a herceggel.

Uj! Uj! Itt először kiállítva: Uj! Uj!

1. *Kalabriász pártie*

5 életnagyságu viaszalakkal.

A világhírű görögvitész

Belizár szép leányával, mint koldus. Valódi életkép.

La belle Irene. A szép irén.

Akadémiai alak, körülbelül 400 féle tetovirozással az egész testen, mestermű a művészet és mechanika terén.

Igen érdekes csoportozat, kiválóan hölgyeknek egy gyönyörű Amorette-csoport

6 drb, melyből 2 mechanikai gép által mozog és forog.

A hünbano Magdolna Horace Vernet festménye után,

Egy fiatal anya öröme és boldogsága.

Egy anya amint elsőszülött gyermekével játszik

Nagy csoportozat a híres személyiségeknek, köztük a cs. és kir. uralkodóház, valamint Baros Gábor volt kereskedelmügyi miniszter életnagyságban.

Nagy sorozat a népfajoknak a világ minden részéből.

Második szakaszban legelőször kiállítva

KOSSUTH LAJOS

a baba atya a ravatalon életnagyságu viaszalakban látható.

Kiállításom minden család által megütkezés nélkül megtekinthető.

Belépti díj csak vásár alkalmával személyenként 10 kr.

Naponként nyitva reggel 8-tól este 10-ig. Este fenyves kivilágítás mellett.

E nagy kiállítás keleti utazásában Nagyváradon csak rövid ideig lesz látható. A kiállítási épület eső és szél ellen védve és szolidan van berendezve. Ezen Panopticum csak valódi remekműveket tartalmaz és így mindenkinél élvezetét fog szereztü.

A n. é. közönség tömeges pártfogását kéri

(164) 1-3.

Az igazgatóság.

Idei töltésű
 ásványvizek nagyraktárát
 ajánlja

JANKY ANTAL

hol minden bel- és külföldi friss töltésű
 ásvány-, gyógy- és savanyuvizek,
 nemkülönben
 mindennemű forrástermények a legjutányosabb áron kaphatók.

Borszemle, orig. Selters, PARÁDI és KORONDI
 vizekhez, mely utóbbi a schtrabachi gyógyvízzel méltán versenyezhet.

Valamennyi szikvízek között a
 legjobb és leggyógyosabbaknak
 bizonyult a

„SANTAS”
 Dr. Grosz Albert,
 kir. borszemle orvos.

Sanítás

sterilizált szikvíz nékülönben jégbe hűtve
 nemkülönben minden más fajta hűsítő italokat, mint citrom és málna

ASZTALI BORAINAT

GASEUST

A NYAR FOLYAMÁN

Jégbe hűtve

szolgálatom
 a t. ez. közönségnek.

(165) 8-10

Az összes szikvízek között az
 első helyet foglalja el ugy jószág,
 mint egészségügyi szempontból a
 sterilizált
SZIKVIZ.
 Dr. Berkovits Miklós,
 városi h. főorvos.